

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології

 Морешкіна Г.Ф.
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 21 » серпня 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

підготовки магістра
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «*Мова і література (англійська)*»
спеціалізації *B11.041 германські мови та літератури*
(переклад включно), перша - англійська
за спеціальністю *B11 Філологія*
галузі знань *B Культура, мистецтво та гуманітарні науки*

ВИКЛАДАЧ: Козлова Т.О., доктор філологічних наук, професор

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської філології
та лінгводидактики

Протокол № 1 від "21" серпня 2025 р.
Завідувач кафедри англійської філології та
лінгводидактики

(підпис) Надточій Н.О.
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми

(підпис) Козлова Т.О.
(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Козлова Тетяна Олегівна:

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6518>

Інші засоби зв'язку: група у застосунку *WhatsApp* та/або інших цифрових каналах комунікації

Кафедра: кафедра англійської філології та лінгводидактики, ІІ корпус ЗНУ, ауд. 324

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Історія та методологія філологічних досліджень» знайомить студентів із розвитком філологічної думки від античності до сучасності, а також з основними науковими підходами до аналізу мовних і мовленнєвих явищ.

Мета курсу – сформувати у магістрантів цілісне уявлення про еволюцію філологічного знання, принципи, методи й інструменти наукового дослідження в галузі філології.

Цей курс є необхідним для магістрантів-філологів, оскільки він допомагає оволодіти методологічною культурою наукового пошуку, критично осмислювати різні наукові школи й теорії, обґрунтовувати власний підхід до дослідження, що є необхідним під час написання кваліфікаційних робіт і здійснення подальшої наукової діяльності.

Практична цінність дисципліни для майбутньої викладацької діяльності магістрів полягає в тому, що знання історіографії та методів мовознавства дає змогу усвідомити логіку розвитку мовознавчих ідей, простежити еволюцію наукових шкіл і підходів до вивчення мови. Це сприяє формуванню у магістрантів здатності обирати методологічні засади відповідно до цілей навчання і дослідження.

Опанування здобувачами історіографічного і методологічного матеріалу сприяє вихованню поваги до розвитку науки як до процесу безперервного пошуку істини.

Пререквізити курсу визначаються рівнем знань та компетенцій, перевірених під час вступних іспитів до магістратури.

Кореквізити визначають логіко-предметні зв'язки, які забезпечують формування мовної та аналітичної компетенцій: «Англійська мова», «Друга іноземна мова», «Актуальні проблеми сучасної філології», а також «Академічне письмо».

Постреквізити дисципліни визначаються напрямом подальшого навчання та професійного розвитку студента. Набуті знання з історії та методології філологічних досліджень становлять базу для подальшого поглибленого вивчення «Англійської мови», а також «Другої іноземної мови»: студенти краще усвідомлюють природу мовних явищ, граматичні моделі, семантичні процеси та культурні контексти. Така теоретична база сприяє критичному мисленню, аналітичності та свідомому мовленнєвому виробленню навичок. Ці знання органічно пов'язані з дисципліною «Лінгводидактика та методика викладання іноземних мов», а також підходом CLIL («CLIL методологія в контексті освітніх технологій»), оскільки саме він передбачає інтеграцію змісту й мови: розуміння історико-методологічних засад дозволяє студентам глибше опрацьовувати предметний зміст, застосовувати міждисциплінарні зв'язки та інтерпретувати мовні дані в ширшому культурному й науковому контексті. Крім того, орієнтація в основних етапах розвитку мовознавства та ключових методологічних підходах допомагає студентам осмислити актуальні проблеми мовознавства (в межах курсу «Актуальні проблеми сучасної сучасної філології») – від когнітивних і прагматичних досліджень до соціолінгвістики та ін. – і застосовувати ці підходи при аналізі мовних явищ у практичних курсах. Знання з історії та методології філологічних досліджень забезпечують студентам теоретичну основу для усвідомленого аналізу мовних явищ, що напряму використовується під час виробничої практики з двох мов: майбутні викладачі краще добирають методи пояснення матеріалу, розуміють походження й функціонування граматичних та лексичних структур, здатні інтерпретувати мовні труднощі учнів та обґрунтовано формувати навчальний контент.

«Історія та методологія філологічних досліджень» також слугує інтелектуальною платформою для написання магістерської роботи, адже надає навички академічного аналізу, орієнтацію в наукових підходах, уміння будувати дослідницьку проблему, добирати методи й інтерпретувати результати відповідно до сучасних тенденцій філології.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1 -й	1 -й
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин	90 год.	90 год.
Лекційні заняття	14 год.	4 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	14 год.	4 год.
Самостійна робота	62 год.	82 год.
Консультації	Дистанційно, згідно з графіком: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/fif/grafik_na_vchal_nogo_protsestu_ta_rozklad_zanyat	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7498	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
Загальні компетентності Визначені стандартом вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	словесні методи (пояснення, презентація, робота з підручником, обговорення, критичне читання, робота з науковими текстами та короткі усні повідомлення); наочні та логічні методи	усні відповіді (участь у дискусіях, опитуванні, усні коментарі, аналітичні завдання, аналіз кейсів, захист міні-кейсів/міні-проектів); тестові/короткі письмові завдання;
Спеціальні компетентності Визначені стандартом вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:		

СК-1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних та літературознавчих напрямках і школах. СК-3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. СК-4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. СК-6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. СК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. <i>Визначені закладом вищої освіти та освітньо-професійною програмою</i> СК-10 Здатність кваліфіковано проводити наукові дослідження в галузі філології і методики викладання іноземних мов, що потребує гіпотетичного та інноваційного мислення Програмні результати навчання <i>Визначені стандартом вищої освіти спеціальності 035 «Філологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти:</i> ПРН-1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами. ПРН-3 Застосовувати новітні методи ведення філологічних наукових досліджень, сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ПРН-7 Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці. ПРН-9 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації. ПРН-11 Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних. ПРН-13 Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	(моделювання, індуктивні й дедуктивні підходи, створення проблемних ситуацій - порівняльний аналіз шкіл і підходів, робота з першоджерелами); <i>практичні методи</i> (творчі завдання, кейси, проєктна робота - практичні завдання, моделювання дослідницьких ситуацій, проєктний підхід, формулювання й перевірка гіпотез, інтерпретаційний аналіз); <i>проблемно-пошукові методи</i> (проблемно-пошукові завдання, робота з джерелами та термінологічні вправи); <i>метод формування пізнавального інтересу</i> (навчальні дискусії, аналіз кейсів і створення пізнавально цікавих ситуацій)	індивідуальне завдання - підготовка і захист захист міні-кейсів/міні-проєктів; залік
---	--	---

ПРН-15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.		
ПРН-16	Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.		
ПРН-17	Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.		
<i>Визначені закладом вищої освіти та освітньо-професійною програмою</i>			
ПРН-19	Передбачувати результати наукового дослідження, прогнозувати і конкретизувати цілеспрямовані дії, здійснювати контроль і корекцію ходу виконання наукового дослідження, застосовувати всі види творчого мислення, орієнтуватися у співвідношенні гіпотетичного і можливого через вільне оперування сукупністю гіпотез, які вимагають логічного обґрунтування та доведення.		

**Матриця узгодження компетентностей/
результатів навчання, методів навчання, форм і методів оцінювання**

Компетентності (ЗК/СК)	ПРН	Форми навчання	Методи навчання	Методи оцінювання
ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою	ПРН-1, ПРН-2, ПРН-13	Лекції, практичні заняття	Обговорення, робота з науковими текстами, короткі усні повідомлення	Усні відповіді, участь у дискусіях
ЗК-3 Пошук, опрацювання й аналіз інформації	ПРН-1, ПРН-3, ПРН-11	Лекції, практичні	Робота з джерелами, аналіз лінгвістичних і методологічних матеріалів	Тестові/короткі письмові завдання, аналіз кейсів
ЗК-7 Абстрактне мислення, аналіз і синтез	ПРН-7, ПРН-11, ПРН-15	Лекції, практичні	Проблемно-пошукові завдання, концептуально-аналітичні схеми	Аналіз кейсів, усні відповіді
СК-1 Здатність орієнтуватися в лінгвістичних і літературознавчих напрямках	ПРН-7, ПРН-9	Лекції, практичні	Порівняльний аналіз шкіл та підходів, робота з першоджерелами	Тестові завдання, усні коментарі
СК-3 Критичне осмислення історичних і сучасних здобутків філології	ПРН-3, ПРН-7, ПРН-11, ПРН-16	Лекції, практичні	Критичне читання, обговорення наукових концепцій	Усні відповіді, аналіз кейсів
СК-4 Науковий аналіз і структурування мовного/літературного матеріалу	ПРН-11, ПРН-15, ПРН-16	Практичні	Методологічні вправи, інтерпретаційний аналіз	Аналітичні завдання, аналіз кейсів

СК-6 Застосування поглиблених знань для фахових завдань	ПРН-9, ПРН-16, ПРН-17	Лекції, практичні	Моделювання дослідницьких ситуацій, застосування методологій	Аналіз кейсів, міні-проект
СК-7 Володіння спеціальною термінологією	ПРН-2, ПРН-9, ПРН-13	Лекції, практичні	Термінологічні завдання, робота з дефініціями	Термінологічні тести, усні відповіді
СК-10 Здатність проводити наукові дослідження	ПРН-17, ПРН-19	Практичні, самостійна робота	Проектний підхід, формулювання та перевірка гіпотез	Захист міні-кейсів/міні-проектів, усні відповіді

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філологія в системі гуманітарних наук

Філологія як гуманітарна наука. Об'єкт, предмет дослідження. Основні проблеми фундаментальних та прикладних досліджень. Історіографія лінгвістики. Лінгвістична традиція. Лінгвістична школа, лінгвістичний напрям. Виклики історіографії мовознавства. Періодизація мовознавства.

Змістовий модуль 2. Протолінгвістика та становлення лінгвістичних традицій

Протолінгвістика й античні теорії мови. Класична лінгвістична традиція. Аристотель, Платон. Риторика і теорії частин мови. Теорії тесей та фюсей. Індійська лінгвістична традиція. Вчення Паніні. Арабська, китайська і японська традиції. Мовознавство Середньовіччя та Нового часу. Середньовічні учення про мову. Мовний патріотизм і формування національних мов. Мовознавство XVIII-XXI ст. Філософія В. Гумбольдта, порівняльно-історичні студії, школа американського дескриптивізму, структуралізм, семіотичні студії. Н. Хомський і генеративізм. Когнітивний напрям в мовознавстві.

Змістовий модуль 3. Традиційні методи дослідження мови і мовлення.

Поняття методу, методики і методології. Загальні і спеціальні методи дослідження. Опис і порівняння лінгвістичних даних. Аналіз мовних елементів та їх зв'язків.

Змістовий модуль 4. Новітні методи дослідження мови і мовлення.

Фундаментальні та прикладні дослідження. Соціолінгвістичні методи вивчення регіонального варіювання мови. Корпусні дослідження. Компонентний та концептуальний аналіз семантики.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекційне заняття 1	Тема 1. Філологія як гуманітарна наука. Об'єкт, предмет дослідження. Основні проблеми фундаментальних та прикладних досліджень.	2	0,5	щотижня
Лекційне заняття 2	Тема 2. Історіографія лінгвістики. Лінгвістична традиція. Лінгвістична школа, лінгвістичний напрям. Виклики історіографії мовознавства. Періодизація мовознавства.	2	0,5	щотижня
Лекційні заняття 3,4	Тема 3. Протолінгвістика й античні теорії мови. Класична лінгвістична традиція. Аристотель, Платон. Риторика і теорії частин мови. Теорії тесей та фюсей.	4	1	щотижня

Лекційне заняття 5	Тема 3. Протолінгвістика й античні теорії мови. Індійська лінгвістична традиція. Вчення Паніні. Арабська, китайська і японська традиції.	2	0,5	щотижня
Лекційне заняття 6	Тема 4. Мовознавство Середньовіччя та Нового часу. Середньовічні учення про мову. Мовний патріотизм і формування національних мов.	2	0,5	щотижня
Лекційні заняття 7	Тема 5. Мовознавство XVIII-XXI ст. Філософія В. Гумбольдта, порівняльно-історичні студії, школа американського дескриптивізму, структуралізм, семіотичні студії. Н. Хомський і генеративізм. Когнітивний напрям в мовознавстві.	2	1	щотижня
Самостійна робота	Теми 1-5. Підготовка конспектів; стислий огляд історії вітчизняної філологічної школи; порівняння філософських і методологічних підходів у різні епохи; аналітична робота з текстами (аналіз філософських трактатів і порівняння лінгвістичних концепцій різних епох) систематизація бібліографії з питань до тем 1-5. Виконання тестів і завдань до змістових модулів 1, 2.	31	41	
Практичне заняття 1	Тема 6. Метод і методологія. Поняття методу, методики і методології. Загальні і спеціальні методи дослідження. Виконання практичних завдань, обговорення кейсів.	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 2	Тема 7. Традиційні методи дослідження мови і мовлення. Опис і порівняння лінгвістичних даних: дескриптивний, контрастивний, типологійний та порівняльно-історичний методи дослідження в мовознавстві. Виконання практичних завдань, обговорення кейсів.	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 3	Тема 7. Традиційні методи дослідження мови і мовлення. Аналіз структури мовних елементів та їх зв'язків. Виконання практичних завдань, обговорення кейсів.	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 4	Тема 8. Новітні методи дослідження мови і мовлення. Фундаментальні та прикладні дослідження. Соціолінгвістичні методи вивчення регіонального варіювання мови. Виконання практичних завдань, обговорення кейсів.	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 5	Тема 8. Новітні методи дослідження мови і мовлення. Корпусна лінгвістика. Типи корпусних баз даних. Корпусний метод. Виконання практичних завдань, обговорення кейсів.	2	0,5	щотижня
Практичне заняття 6	Тема 8. Новітні методи дослідження мови і мовлення. Методика компонентного та концептуального аналізу в лінгвістиці (глибокий розбір значень слів, понять і текстів). Основні етапи. Виконання практичних завдань, обговорення кейсів.	2	0,5	щотижня

Практичне заняття 7	Підсумкова дискусія. Репрезентація індивідуальних міні-проектів/міні-кейсів та їх обговорення.	2	1	щотижня
Самостійна робота	Теми 6-7. Ознайомлення з теоретичним матеріалом і опрацювання джерел. Підготовка конспектів ключових термінів та методів. Розбір конкретних прикладів. Виконання тестів і завдань до змістових модулів 3, 4.	31	41	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного о заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Лекційні заняття №1-7	усний	опитування за темами лекцій, обговорення кейсів, дискусії	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	1 бал за тему (макс. 7 балів)
Практичні заняття 1-7	усний	опитування за темами практичних занять (макс. 1 бал), розв'язання практичних завдань (макс. 2 бали) (Розміщено в СЕЗН ЗНУ)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	3 бали за тему (макс. 21 бал)
Тестові завдання	До тем змістових модулів 1-4	4 теста	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	макс. 6 балів за 1 тест; 4 тести по 6 балів = 24 бали
Практичні завдання	До тем змістових модулів 1-4	4 завдання (стислі відповіді на питання)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	Макс. 2 бали за 1 завдання; 4 завдання по 2 бали = 8 балів
Усього за поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання	Підсумковий тест (10 питань)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ Відповіді оцінюються «правильно»- «неправильно». За кожну правильну відповідь – 2 бали	20

Індивідуальне завдання	Практичне завдання	Міні-проект, міні-кейс з презентацією Аналіз мовного явища у контексті історії лінгвістики та порівнянн методів (студент обирає конкретний текст чи мовне явище, аналізує і демонструє, як різні методи та підходи дозволяють його дослідити)	Розміщено в СЕЗН ЗНУ	20
Усього за підсумковий контроль				40

***Критерії оцінювання**

Завдання	Критерій	Бали і коментарі
Усна відповідь	- повнота відповіді, охоплення теми; - рівень знань та точність інформації; - якість аргументації та логіка викладу	1 - відповідь повністю розкриває питання, наводяться приклади та пояснення; 0,5 - відповідь містить невеликі неточності або неповні приклади. < 0,5 - відповідь уривчаста, частково неструктурована, без аргументованих прикладів.
Розв'язання практичного завдання	- повнота відповіді; - рівень знань та точність інформації; - якість аргументації та логіка викладу	2 - відповідь правильна, наводяться пояснення; 1 - відповідь містить невеликі неточності або неповне пояснення. < 1 – відповідь частково правильна, часткове пояснення
ІЗ - Міні-проект / міні-кейс	повнота і глибина аналізу мовного явища	8 - студент обирає конкретний текст або мовне явище, повно і глибоко аналізує його у контексті історії лінгвістики; 4 – лінгвальні факти проаналізовані недостатньо; < 4 – аналіз поверхневий або неправильний
	застосування різних методів і підходів	8 - демонструється розуміння та вміння використовувати структурний, порівняльний, компонентний, концептуальний або інші методи; чітко показано, як кожен метод дозволяє дослідити явище; 4 – ефективність застосованих методів продемонстровано нечітко; < 4 – метод/и застосовано з помилками
	якість презентації та аргументації	4 - логічна структура роботи, ясне викладення, наявність прикладів, візуальних матеріалів; вміння аргументовано представити результати; 2 – наявні незначні порушення логіки викладу, недостатня аргументація; < 2 – наявні порушення логіки викладу, невдалі візуалізації, відсутня аргументація

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Бацевич, Ф. С. Філософія мови: історія лінгвофілософських учень: підручник 2-ге вид., стер. Київ : Академія, 2011. 240 с.
2. Загальне мовознавство. Навчально-методичний посібник / Укладач Т.О. Лелека (2-ге видання доповнене та перероблене). Кропивницький, 2022. 198 с.
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0054010.pdf>
3. Козлова Т. О. Іконічність у лексиці індоєвропейської прамови: монографія Запоріжжя : Кругозір, 2015. 640 с.
4. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с. <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi32/0028075/>.

Додаткова

1. Беспала Л. В., Козлова Т. О. Формування карибської англомовної картини світу в умовах лінгвокультурних контактів: монографія. МОН України, ЗНУ. Запоріжжя : Статус, 2018. 308 с.
2. Козлова Т. О. Гендерна стереотипізація й деконструкція у постколоніальній прозі Австралії. *Закарпатські філологічні студії. Серія: Філологія*. 2024. Вип. 36. С. 378-382. <http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/36/67.pdf>
3. Козлова Т. О. Регіональне варіювання мови [Текст] : метод. рек. до практ. занять для здобувачів ст. вищ. освіти магістра спец. "Філологія" освіт.-проф. програми "Мова і література (англійська)" ден. та заоч. форм навч. Запоріжжя : Статус, 2017. 68 с.
4. Козлова Т. О., Деревянко Ю.М. Етикетні ситуації повсякденного спілкування в англійськомовній та українськомовній культурах: монографія. МОН України, Запорізький нац. ун-т. Запоріжжя : СТАТУС, 2020. 520 с.
5. Козлова Т.О. Принцип іконічності та його реалізація в лексиці індоєвропейської прамови : дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.02.15 - загальне мовознавство. https://scc.knu.ua/upload/iblock/508/dis_Kozlova.pdf
6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підручник для студентів вищ. навч. закл. Київ : Академія, 2010. 464 с.
7. Супрун Л.В. Загальне мовознавство: практичні заняття, самостійна робота Київ : Знання, 2012. 336 с.

8. Formal and Methodological Approaches to Applied Linguistics / S. Mujcinovic, E. G. Garzaran (eds.). Basel : MDPI, 2020. 144 p. <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0048015.pdf>.
9. Kostusiak N., Kyryliuk O., Mytrofanenko Yu., Hromyk L., Kozlova T., Shumenko O. Nominative Models of Ending the Russo-Ukrainian War: Linguistic-Cognitive and Modal-Pragmatic Interpretation. *International Journal of Basic and Applied Sciences*. 2025. Vol. 14, № 3. P. 64–71. <https://doi.org/10.14419/15s6yq62>
10. Kozlova T. O. European Values Through the Lens of Conceptual Metaphors and Rhetoric of Academic Written Discourse. *European Values in Ukrainian Education: Challenges and Frontiers* : collective volume. Lviv : Liha-Pres. 2021. P. 140-147. <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/a90d127f-7d87-44cb-a888-08b14081c2d7>
11. Kozlova T. Plurinational English from the Perspectives of Comparative Linguistics and Variationist Sociolinguistics. *Issues of Modern and Contrastive Linguistics. Literature and Translation*: collective volume. Urgench : Khwarezm Travel, 2023. P. 3-8.
12. Kozlova T., Polyeshayev Y. A Cognitive Pragmatic Study of Australian English Phraseology. *Ad Alta. Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12. № 1. P. 85- 93. <http://dx.doi.org/10.33543/12018593> (Web of Science)
13. Language Awareness and Multilingualism / J. Cenoz, D. Gorter, S. May (eds.). Cham : Springer, 2017. 412 p. <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi63/0047204.pdf>.
14. Studies in Historical Linguistics and Language Change. Grammaticalization, Refunctionalization and Beyond / D. Nieuwenhuijsen, M. Garachana (eds.). Basel MDPI, 2019. 164 p. <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0048014.pdf>.

Інформаційні ресурси

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : термінолог. енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с. <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi83/0062830.pdf>.
2. The Linguistics Encyclopedia / edited by K. Malmkjaer. 2nd ed. London : Routledge, 2004. 643 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi46/0037781.pdf>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим, оскільки курс є практичним і носить інтерактивний характер. Підготовка до занять відіграє важливу роль у структурі курсу, вона має бути виконана у повному обсязі. За завдання, виконані та надіслані пізніше вказаного для виконання дедлайна, знижуватимуться бали. Завдання, які виконані не за критеріями, не оцінюються. Студент має повідомити викладачів про відсутність на заняттях із поважних причин, надати підтверджувальні документи і відпрацювати пропущений матеріал на платформі Moodle протягом тижня, який йде за пропущеним заняттям.

Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття, мусять узгодити з викладачами графік відпрацювання пропущеного матеріалу (шляхом завантаження матеріалів на платформі Moodle або під час усної відповіді на консультації). Завдання, надіслані через соціальні мережі, до розгляду не приймаються і оцінюватись не будуть.

Відпрацювання пропущених занять відбувається за домовленістю з викладачами у відведені години консультацій. Накопичення відпрацювань є неприпустимим!

За умови систематичних пропусків студент може бути недопущеним до складання заліку та направленим на повторне вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у Додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>

Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення автора тлумачаться як плагіат, що є неприпустимим.

Надання робіт (есе, творів), виконаних інструментами штучного інтелекту (ChatGPT, Bing тощо), є проявом академічної недоброчесності. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат, використання ШІ чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ). Такі роботи до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Студенти отримують за сфальсифіковане завдання 0 балів.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Під час занять користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами дозволено лише за умови, що це передбачено завданням та озвучено викладачем (наприклад, знайти інформацію онлайн, пройти опитування чи виконати онлайн тест).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладачів зі студентами є CE3H Moodle. Очікується, що студенти перевірятимуть свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуватимуть на отримані повідомлення своєчасно. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень у Moodle. Відповіді на запити студентів надаються викладачами впродовж трьох робочих днів.

Запитання можуть надсилатися через старосту, групу у застосунку WhatsApp та/або інших цифрових каналах комунікації, а також розміщуватися у форумі Moodle.

Повідомлення викладачам мають бути підписані ім'ям та прізвищем студента, із зазначенням курсу та номера групи. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим або питання є терміновим, то студент може відправляти особисте повідомлення викладачеві на , обов'язково вказавши прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи, а також назву дисципліни.

Спілкування із викладачами має відбуватися у робочий час (за Україною), із дотриманням етикету ділового спілкування, питання мають формулюватися чітко і зрозуміло. У разі, коли викладач не відповідає протягом трьох робочих днів, студент має змогу повторити повідомлення.

Неформальна та/або інформальна освіта

Неформальна та/або інформальна освіта **не регламентована** місцем, терміном або формою навчання, не передбачає отримання документів про освіту **державного** зразка. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством, а процедури їх визнання описуються відповідними нормативними документами ЗНУ (<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/12912/12915>). Можуть бути визнані результати, **які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), виду навчальних занять, завданням самостійної роботи, індивідуальному завданню, які передбачені силабусом.** Курси для неформальної та/або інформальної освіти доцільно обирати на таких платформах (можливості інших ресурсів узгоджуються з викладачем):

Prometheus <https://prometheus.org.ua/courses-catalog> (застосуйте фільтри 'безкоштовно - з сертифікатом' або оберіть інші можливості);

Coursera <https://www.coursera.org/courses?query=free&productDifficultyLevel=Advanced> ;

Lingua Skills <https://lingva.ua/> ;

Duolingo <https://uk.duolingo.com/> ;

Khan Academy <https://uk.khanacademy.org/> (застосуйте фільтри 'Для викладачів', 'Для освітян');

EdEra <https://ed-era.com/courses/> (застосуйте фільтри 'Медіаграмотність', 'Для освітян', 'Культура');

House of Europe <https://houseofeurope.org.ua> (застосуйте фільтри 'Каталог можливостей – Воркшоп або Тренінг');

Дія.Цифрова освіта https://egap.in.ua/project/diyacifrova_osvita.

Викладач може рекомендувати окремі курси для неформального та/або інформального навчання (див. Moodle СЕЗН ЗНУ). Проте вітається самостійність та відповідальність здобувачів освіти у пошуках та виборі таких програм. Відповідно до нормативних документів ЗНУ, якщо перезарахуванню отриманих результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті підлягають окремі розділи чи теми, вид навчальних занять, самостійна робота, то вони не перевищують 14 годин. **Обов'язковою умовою** визнання результатів неформального та/або інформального навчання є **відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма.**

Кількість балів для зарахування за результатами неформального та/або інформального навчання визначається викладачем за такими критеріями: (1) обсяг навчальних годин, передбачених силабусом дисципліни для теми чи виду завдань; (2) розрахунок балів відповідно до тем, видів завдань та рівня сформованості компетентностей; (3) наявність поданої студентом документації (сертифікат та/ чи програма курсу); (4) якість представлення матеріалів та результатів неформального та/або інформального навчання у формі доповіді чи презентації.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>